รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พินิจพิจารณ์

เรื่อง คำสรรพนาม

ผู้สอน ครูนิสาชล รุ่งเนย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำสรรพนาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของคำสรรพนามได้

๒. อธิบายชนิดของคำสรรพนามได้

คำถามชวนคิด

คำสรรพนาม

คือคำชนิดใด

กิจกรรมกลุ่ม

ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมคำที่ใช้
เรียกตัวแทนบุคคลให้ได้มากที่สุด

(เขียนลงบนกระดาน)

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม คือ **คำที่ใช้เรียกแทนคำนาม**

ในประโยคสื่อสาร เราใช้คำสรรพนาม เพื่อไม่ต้องกล่าวคำนั้นซ้ำ

คำสรรพนาม แบ่งออกได้กี่ชนิด

.....?

เฉลยคำตอบ

คำสรรพนาม
แบ่งออกเป็น ๖ ชนิด

คำสรรพนาม

๑) **บุรุษสรรพนาม** เป็น**สรรพนามที่ใช้แทนบุคคล** ซึ่งเป็นผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ถูกกล่าวถึง แบ่งออกเป็น บุรุษที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ เช่น

บุรุษที่ ๑ เช่น กู ตู ฉัน ผม กระผม ดิฉัน เรา ข้าพเจ้า อาตมา ข้าพระพุทธเจ้า กระหม่อม

บุรุษที่ ๒ เช่น มึง สู เธอ คุณ ท่าน ใต้เท้า ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ฝ่าพระบาท เจ้า

บุรุษที่ ๓ เช่น เขา ท่าน พวกเขา มัน พระองค์

คำสรรพนาม

๒) **ประพันธสรรพนาม** **เป็นสรรพนามที่ใช้เชื่อมประโยค**ย่อย ทำหน้าที่แทนคำนามหรือสรรพนามที่อยู่ข้างหน้า ได้แก่ คำว่า **ที่ ซึ่ง อัน ผู้** เช่น

คน**ที่เป็นครู**ต้องมีความอดทน

นายกรัฐมนตรีไปเยี่ยมโรงเรียน**ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร**

คำสรรพนาม

๓) **วิภาคสรรพนาม** เป็น**สรรพนามที่ใช้แยกส่วน**คำนามหรือสรรพนามที่อยู่ข้างหน้า

นักเรียน**ต่าง**ก็ทำการบ้านของตน

เด็ก ๆ **บ้าง**ก็หลับ **บ้าง**ก็คุยขณะครูสอน

ไม่ว่าผู้หญิงหรือผู้ชาย**ต่าง**ก็มีสิทธิเท่าเทียมกัน

เห็นรถชน**กัน**

คำสรรพนาม

๔) **นิยมสรรพนาม** เป็น**สรรพนามที่ใช้แทนนามชี้เฉพาะเจาะจง หรือชี้บอกระยะ** เช่น นี่ นี้ นั่น นั้น โน่น โน้น อย่างนี้ อย่างนั้น เช่นนั้น เช่น

นี่ คือความสำเร็จของพวกเราทุกคน

นี้ เป็นข้อคิดที่ดีมาก

นั่น เป็นเรื่องของคุณ ไม่เกี่ยวกับผม

นั้น เป็นมติของคณะกรรมการ

ทุกคนจงไปรวมตัวที่**นั่น**

คำสรรพนาม

๕) **อนิยมสรรพนาม** **เป็นสรรพนามที่ใช้แทนนามทั่ว ๆไป** ไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น ใคร อะไร ไหน ผู้ใด ใครๆ อะไรๆ ไหนๆ ใดๆ เช่น

ใคร จะไปเที่ยวก็ไปได้ ฉันไม่ทราบว่า**อะไร**เป็น**อะไร**แล้ว

ใดๆ ในโลกล้วนอนิจจัง **อะไรๆ** ฉันก็กินได้

ผู้ใด พากเพียรวันนี้ **ผู้นั้น** สบายวันหลัง

คำสรรพนาม

๖) ปฤจฉาสรรพนาม **เป็นสรรพนามใช้แทนนามที่มีเนื้อความเป็นคำถาม** เช่น ใคร อะไร ผู้ใด ไหน

ใคร จะไปเที่ยวเชียงใหม่บ้าง **อะไร** อยู่ในห้อง

ผู้ใด บังอาจมากระตุกหนวดเสือ

ไหน แมวตัวใหม่ของเธอ

หน้าที่ของคำสรรพนาม

๑) **ใช้เป็นประธานของประโยค** เช่น

เขา เตรียมตัวสอบไล่ **ใคร** ไม่มีบัตรไม่มีสิทธิ์

ท่านทั้งหลาย จงก้าวเดินไปพร้อมกับเรา **ไหน** เป็นบ้านของเธอ

๒) **ใช้เป็นกรรมของประโยค** เช่น

ชั่วโมงนี้นักเรียนอยากทำ**อะไรๆ**ก็ทำไปเถิด คุณครูดุ**พวกเรา**

ฉันไม่โทษ**เธอ**หรอก ฉันผิดเอง **นั่น**ฉันทำเอง

หน้าที่ของคำสรรพนาม

๓) **ใช้เป็นผู้รับใช้ของประธาน** เช่น

พ่อให้**ฉัน**ล้างรถ แม่ให้**เรา**ไปซื้อกับข้าวที่ตลาด

๔) **ใช้เป็นส่วนเติมเต็ม** เช่น

คุณเป็น**ใคร** หัวหน้าห้องคนใหม่คือ**ใคร**

หน้าที่ของคำสรรพนาม

๕) **ใช้เชื่อมประโยค** เช่น

ฉันอยากไปสถานที่**ที่**ยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์

เขาเสนอโครงการ**ซึ่ง**ไม่มีทางทำสำเร็จ

๖) **ใช้ขยายนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค เพื่อเน้นความรู้สึก** เช่น

คุณครู **ท่าน** ตักเตือนเราให้พากเพียรอยู่เสมอ

เจ้าตินติน **มัน** ชอบกระโดดเข้าใส่ผมตอนผมกลับบ้าน

ใบงาน

นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง คำสรรพนาม

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบงาน เรื่อง คำสรรพนาม

<u>คำชี้แจง</u> : จงเติมสรรพนามลงในช่อง ในประโยคต่อไปนี้ให้เหมาะแก่ข้อความ

๑) แม่อย่าโกรธ.....เลยนะจ๊ะ .....สำนึกผิดแล้ว

๒) .....ขอขอบคุณ.....ทั้งหลายที่มาแสดงน้ำใจในวันนี้

๓) คน .....เป็นครูต้องมีความอดทน

๔) เขาบูชาความรัก .....ทำให้ตาบอด

๕) แปรงสีฟัน .....ซื้อเมื่อวานนี้เป็นของโรงเรียน

ใบงาน เรื่อง คำสรรพนาม

<u>คำชี้แจง</u> : จงเติมสรรพนามลงในช่องในประโยคต่อไปนี้ให้เหมาะแก่ข้อความ

๖) สมเด็จพระศรีสุริโยทัย.....ทรงเสียสละเพื่อชาติ ทรงควรได้รับการยกย่อง

๗) ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่.....ก็มีงานทั้งสิ้น

๘) นักมวยชก.....

๙) .....ผู้ประดิษฐ์อักษรไทยเป็นคนแรก

๑๐) ไม่มี .....ที่เราทำไม่ได้

ใบงาน

นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง หน้าที่ของคำสรรพนาม

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบงาน เรื่อง คำสรรพนาม

<u>คำชี้แจง</u> : ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำสรรพนามของประโยคต่อไปนี้

๑) **<u>นี่</u>** คือหนังสือที่ฉันชอบ ชนิด..... หน้าที่เป็น .....ของประโยค

๒) ฉันรับประทาน**<u>อะไร</u>**ก็ได้ ชนิด..... หน้าที่เป็น.....ของประโยค

๓) **<u>ฉัน</u>**จะตีแกทุกวัน ชนิด..... หน้าที่เป็น .....ของประโยค

๔) ฉันชอบรถคันสีแดง**<u>ที่</u>**โชว์ไว้หน้าร้าน ชนิด.....

หน้าที่เป็น .....ของประโยค

ใบงาน เรื่อง คำสรรพนาม

<u>คำชี้แจง</u> : ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำสรรพนามของประโยคต่อไปนี้

๕) **<u>อะไร</u>**อยู่ในกระเป๋า ชนิด.....หน้าที่เป็น .....ของประโยค

๖) เธอหยิบ**<u>นั่น</u>**ซิ ชนิด.....หน้าที่เป็น .....ของประโยค

๗) **<u>ผู้ใด</u>**อยู่ในห้อง ชนิด.....หน้าที่เป็น .....ของประโยค

๘) ของ**<u>ซึ่ง</u>**วางอยู่ในห้องหายไปไหน ชนิด.....หน้าที่เป็น .....ของประโยค

๙) **<u>เธอ</u>**จะกลับบ้านหรือยัง ชนิด.....หน้าที่เป็น .....ของประโยค

๑๐) หลวงตา**<u>ท่าน</u>**ไม่อยู่ ชนิด.....หน้าที่เป็น .....ของประโยค

สรุปทบทวนบทเรียน

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้

เรื่อง ความหมายของคำสรรพนาม

และชนิดของคำสรรพนาม